

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó lapfőigazgató:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.

Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előljáróságoknak egész évre . . . . . 8 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítisor térfogata . . . . . 20 fillér.

Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

P ü n k ö s d.

Az Isten lelkének nagy ereje nyilvánul meg azokban a szent történetekben, a melyek az első pünkösdről szólnak. A Megváltó halálakor bátoritanul szétfutó apostolok és tanítványok lelki erőt merítenek már a föltámadt Mesterrel való beszélgetésekből s lassanként visszatért lelkükbe a bátorság és az értelem. Tudatára jönnek annak, hogy a Messiásról, mint királyról szóló próféta mondásokat nem földi értelemben kell venni, hogy nem egy kis nép szűk körébe szorul többé az Isten országa, hanem ezentul szét kell annak áradnia tüzese lelki folyam gyanánt, a melyből vigasztalást és erőt merítenek a földnek minden nemzetségei, egyesülve az általános szeretet mindenkit átölelő köteleiben.

A Mester halálával ért levertség és szomorúság a föltámadás után lassan-lassan új sejtelmek ébredésével átalakul, értelmük kitágul, lelkük emelkedik, öntudatára ébrednek az anyagon, a földi gazdagságon és szépségen tulemelkedő szellemi, mennyei erőknél és kincseknek. Sejtik már, mire czélozott a Mester földi életében, mikor arra a felsőbb, lelki országra utalta őket, a hol a kincseket a rozsda és moly meg nem emésztí sem a tolvajok ki nem ássák és el nem lopják.

Lassanként új, mennyei értelem derüje kezd szétsugározni lelkükben és kezdik más szemmel nézni a földi dolgokat. Kezdenek úgy látni, mint a madár, a mely magasra repülve, szabadon széttekinthet a tájon, a melynek rögeitől szabadabbá teszik őt szárnyai. Kezdenek úgy látni, mint az ember a magas hegy tetejéről látja az alatta messzi elterülő szép kilátást, a hol nincs lenyüggözve egy szögletnek környezetébe, hanem magasabb szempontból látja már a teremtet dolgok összefüggését. Kezdenek úgy látni, mint a léghajón a magasba fölszálló ember, a ki mint kis hangyabolyokat és vakandokturásokat szemléli az alatta elvonuló tájak városait és falvait az ember műveivel és összehalmozott kincseivel. De még mindig ott lebegnek a táj

fölött, még mindig hat rájuk a föld vonzóköre és kíváncsoznak lefelé azokba az emberi kultúrával telt hangyabolyokba és vakandokturásokba.

Mikor a föltámadt Üdvözítő elhagyta őket és más világba szállva, a mennybe emelkedett, ígéretet tett nekik, hogy a Szentlelket elküldi hozzájuk, hogy az vigasztalja és bátorítsa őket és velük maradjon a világ végezetéig és föltalálhassa ezentul mindenki az Isten lelkének erejét, aki csak Jézus nevében keresi igaz lélekkel.

Ez a lélek szállott rájuk, mikor pünkösd ünnepén összegyűltek és buzgó imádságban egyesültek. Ennek a léleknek ereje betetőzi a Mester művét, mert most már teljesen föltulemelkednek a földi, anyagi dolgokon, földi testtel mintegy mennyei világban tudnak járni, megértik az isteni és emberi dolgok összefüggését, eszükbe jut minden és megfelelő értelemmel tudnak átlátni mindent, a mit a Mester tanított nekik. Biztosak a maguk dolgában, biztosak szavaikban és tanításukban és nagy bátran odaállanak a világ elé hirdetni annak tanítását a ki meghalt és föltámadott, hogy az egész emberi nemzetet Isten országába juttassa. Odaállanak a föld hatalmasságai elé és szívük szeretettel telve, azoknak is a Szentlelek bátorságával magyarázzák, hogy van fölöttük álló hatalom, a melynek ők is számadással tartoznak. Hirdetik, hogy minden embernek megnyílt a mennyeknek országa, de minden embernek törekednie kell utána: szegénynek és gazdagnak, alacsonyorsúnak és hatalmasnak egyaránt. Hirdetik, hogy az Isten színe előtt mindenki egyforma és itt a lelki jószág szerint osztogatják a kegyelmet.

Ez a belső megvilágítás, ez a lelki bátorság bámulatos dolgokra képesíti az egyszerű embereket. Hirdetik, hogy a Messiás, az Isten küldötte, meghalt és föltámadott és ők tanui neki s ők vették át tőle az Isten országának tanítását, hitét.

Rövid pár évtized alatt hitt nekik az egész ismert világ s a föld leghatalmasabb császárainak palotáiban is elterjed az ő tanításuk. Hiába tapossák, hiába irtják tüzzel-vassal, ez a tanítás az Isten műve volt, nem lehetett kipusztítani, mert az Isten lelkéből származott. Azóta mint egy szellemi szent áramlat, mint az Isten folyama ömlik végig az emberi történelem századaiban, néha elboritva az emberi tisztátalan áradat szennyétől, néha küzdve sziklagátakkal és szétválasztva századokra, de újra meg újra megtisztítva, fölfrisítve az égből áramló szellemi fuvalmak szeleitől, folyton előre gördülve tiszta habjaival, folyton abban a törekvésben, hogy az embert a föld rögeinél magasabb nivóra emelje, hogy lelkének magasabb és tisztább perspektívákat nyisson az Isten országa felé.

Ez a földet éggel kibékítő, vigasztaló, tiszta szellemi áramlat a Megváltó művének a folytatása, a mely a Szentlelek ihletésétől támadt életre: Krisztus egyháza.

A mint akkor, kétezer év előtt az égből jöttek a nagy szellemi áramlatok ihletései, úgy azóta is mindig a magasságból, a lélek imádságos vágyain szárnyaló ihletéstől született és származott minden szellemi nagyság, a mely az emberiséget elősegítette a szellemi művelődés, az igazi, belső kultúra magasabb fokára.

Napjaink világháborújának szörnyűséges vérzivatarai között is ott lebeg ez az igazi lélek az emberiség, az ember-szeretet, az igazi humanizmus vizein és arra van gondja, hogy vigasztaljon, hogy könnyeket törüljön, szenvedéseket enyhítsen, hogy ezt a vér és szenvedések áradatát megszüntesse.

Hisszük, hogy elérkezik az idő s talán nemsokára, a mikor az igazi nagyok és vezetők olyan sikereket mutathatnak föl, hogy a további vérontás lehetetlenné válik majd és a rettentő harcok után leszáll majd a béke fehér galambja az olajággal közénk.

A pénzügyminiszter köszönete a főispánhoz.

Kubinyi Géza főispán a pénzügyminisztertől a következő levelet vette:

Tisztelt Barátom!

Őszinte meglepődéssel vettem tudomást a folyó évi május 29-én 2782. szám alatt hozzám intézett szives soraidból arról a fényes eredményről, a melyet a kormányzatodra bízott vármegyében a negyedik magyar hadikölcsönre történt jegyzések összege mutat fel.

Gömör és Kishontvármegye közönsége ez uttal is szép tanubizonyságot tett hazafias áldozatkészségéről s nagymérvű részvétele e legújabb hadi kölcsönben annál is inkább elismerésre méltó, mert gazdasági erejéhez mérten már az előző hadikölcsönökre történt jegyzésekből is kivette részét.

Teljes tudatában vagyok annak, hogy e szép eredmény elérésében mily kiváló rész illeti meg fáradhatatlan közreműködésedet. — A kölcsön sikere érdekében kifejtett propaganda körül teljesített vezető és irányító működésed, s nemkevésbé személyesen kifejtett buzdító, felvilágosító és lelkesítő tevékenységed váltotta ki vármegyéd népének széles rétegeiből azt a kötelelességérzetet és azt a hazafias lelkesedést, a melynek élő tanubizonysága e vármegye népének 15 millió koronát meghaladó negyedik hadikölcsön jegyzése.

Örömmel használom fel ezért az alkalmat, hogy ezuttal is őszinte hálás köszönetemnek adjak Előtted kifejezést.

Fogadd kérlek kiváló tisztelem nyilvánítását.

Budapest, 1916. június hó 3-án.

Telesky.

*

Igaz örömmel adjuk ezeket a meleg sorokat, a melyek méltó elismerését adják főispánunk lelkes és tevékeny működésének.

Világháboru.

Hindenburg frontja a legesőndesebb mostanában, azután a Balkánon van egy kis mozgolódás, máshol azonban mindenütt teljes erővel tombol a világháboru, mint a hogy végére járó zivatar szokott mégegyszer teljes dühével előtörve dálni, úgy dühöng most a huszonharmadik hónapba jutott háboru is a maga vérzivatarjaival.

Legszembetűnőbb előhaladást mutat a francia-angol-belga harcztér képe. Verdunról azt mondta a német császár, hogy lassan-lassan kezd összeroskadni. A mult hét óta az északkeleti szögletre tértek vissza a leghevesebb harcok. A meghiusult francia ellentámadások után a németek nyomultak előre Douaumont-Vaux vidékén, ott előbb elfoglalták a Caillette erdő és vauxi tó közti terület erősségeit, majd Damloup falut foglalták el és így a vauxi erdő két tűz közé került. Ezután körülvették az erdőt s a védőket a földalatti helyiségekbe szorították. Még ekkor mindig nem jelentették Vaux elfoglalását, csak a mikor a hősiesség védők megadták magukat és a vauxi erdő szomszéd lejtői s a damloup dombhat is kezükre jutott, akkor jelentették a biztos eredményt. Már egyszer, márcziusban Vaux erdőt rohammal elfoglalták a németek, de akkor még nagy volt a francziák ereje egy nap mulva vissza tudták foglalni; most azonban 4 napi kemény harc után sem bírtak eredményt elérni. Azóta sok derék francia vitéz esett el, körülbelül 400000 emberrel fogott február vége óta a francia hadsereg, egész

hadosztályok pusztultak el és ritkultak meg a folytonos kemény ellentámadásokban. Verdun megőrlője lett a francia hadsereg jó nagy részének; most már nem igen fogják sokáig tartani az erődöket és ismét kezdenek visszavonulásról beszélni.

A német hadsereg evvel párhuzamosan másik offenzívát is indított az angol front ellen belga földön Ipernnél. Ott 3 kilométeres fronton elfoglalták az angol állásokat. Az angol hadvezér azt jelenti még, hogy a frontja nincs áttörve, de nagyon közel járnak Ipernhez s ez az eredmény rövid idő alatt elérhető.

Mig a szárazon ezek történtek addig a tengeren Jütland félsziget mellett, a Skager Rak szoros bejáratánál a mult héten — mint jelentettük — jókora vereséget szenvedett az angol hajóhad a némettől, számos nagy és kis hajó elsüllyedt s 7000 emberre tehető az angolok tengerészkatonái vesztesége ebben a tengeri csatában, a mely ugyan nem tette tönkre az angol hajóhadat, de erősen megtépázta annak félelmetes és legyőzhetetlen hírnevét. Az eleinte megdöbbsent angolok pár nap mulva szépítgetni keztek a dolgot és némely vezető emberük győzelemről beszélt. Ilyen győzelmet kívánunk nekik többször is, de ők nem köszönnék meg. Hogy pedig mégjobban kitűnjék az angol flotta tehetetlensége a saját vizein, a héten ismét ráduplázott az Orkney szigeteknél, a skót partok közelében a Hampshire angol hadihajó elsüllyedése, a melyen Kitchener angol hadügyminiszter, híres háborus vezér akart Oroszországba utazni; a hajót megtorpedózták vagy aknára ment, elsüllyedt, a tenger viharos volt s a főhadvezér ott süllyedt el vezérkarával a hazai partok közelében.

Az olasz offenzíva a héten nem haladt olyan gyors lépésekkel mint azelőtt, nem is csoda, a gyors előhaladás után rájuk fér egy kis pihenés és municziópótlás, rendezkedés, de azért Asziától északkeletre is előnyomultak s délre is elfoglaltak egy-pár hegyi állást az olaszoktól.

Új harcok kezdődtek északkeleten. Az olaszok sok könnyörgésre megindult ellentük az orosz offenzíva 350 kilométeres fronton Bukovina és Besszarábia határain, Volhyniában, szóval a román határszöglettől a Pripet vidéki mocsarakig. Itt nagy erővel és erős tűzérsséggel támadnak az oroszok és lehet, hogy egy-két állást el is fognak egyidőre foglalni, mert tulerővel jönnek és mi egyszerre két fronton nem offenzívázhatunk ilyen nagy erők ellen, hanem bizhatunk benne, hogy hős seregeink nagyjában megvédik a mult évben elfoglalt határokat. Már is jelentik, hogy Oknánál, Dobronoutznál, Tarnopol mellett, Sapanovnál és több helyen igen nagy veszteség érte a támadó oroszokat, de Oknánál pár nappal ezelőtt és most Olykánál Luczk felé kissé visszavonultunk a tulerő elől. Ez már így megy ilyenkor.

A törökök Asziában visszaszorítják az oroszokat a perzsa határon is, meg a Kaukázus vidékén is, a hol már 50 kilométerre előnyomultak a törökök.

Zábori dr. Löcherer Tamás.

1856—1916.

(K.) A közjóért és a szenvedő emberiségért becsülettel, nagy tudással, nemes hevülettel, odaadó buzgósággal, szívvel, lélekkel és fáradságot nem ismerő munkabírással évtizedeken át küzdők száma ismét kevesebb lett s elszorul a szívünk, lelkünk a borongás fátyola ereszkedik, mikor megilletődve látjuk, hogy kidől mellőlünk társas életünk megszokott alakja; a köztiszteletnek és szeretetnek örvendett értékes ember, ki lelkéből utálta a kapaszkodó stréberséget, ki hivatásának nemes odaadással élt s a puritán jellemű férfiak között méltó helyet foglalt el.

E vármegye minden részében, sőt messzebb vidékeken is az őszinte fájdalom és igaz részvét érzetét váltja ki a lesújtó hír, hogy Gömör-Kishontvármegye orvosi karának kiváló tagja, az orvosszövetség és orvosgyógyszerész egyesület elnöke: zábori dr. Löcherer Tamás a vármegye közkórházának érdemes igazgató-főorvosa, vármegyei tiszteletbeli főorvos nincs többé, folyó hó 6-án hét heti kinos szenvedés után örök álmra hunyta le jószágos, derűs tekintetű szemét. A halál megváltotta a sok szenvedéstől, melyet heteken át tartó betegség előzött meg. Január elején már annyira gyöngének érezte magát, hogy Budapestre ment a Liget-szanatóriumba, hol nyolcz hetet töltött s márczius közepe táján került haza, jobb közérzettel, de a régi derűs hangulata többé vissza nem tért. — Az ő sokszor kacajra fakasztó eredeti ötleteit, tréfás mondásait, humoros vigasztalását és biztatását nem hallottuk többé! Márczius 22-ikén még segédkezett a közkórházban végzett műtétnél, de már 23-ikán ágyba került s azóta a kinos szenvedés kálváriája volt élete.

Erőteltjes és színes toll kell ahhoz, hogy csak nagy vonásokban is vázolni tudja valaki a három és fél évtizedet meghaladott tisztet, az érdemes orvosi munkát, melyet a szenvedő emberiség gyógyításában, türelmes támogatásában végzett páratlan kötelelességérzettel, buzgósággal, nagy szorgalommal, kiváló tudással és nemes szívvel. S a klasszikus íróval ellehetne mondani, hogy: „lérfiúról, talpig derék férfifúról szólok,“ kinek számos erényeivel szerzett és mindvégig megőrzött polgári becsülete s a társadalmi, egyházi, tanügyi s emberbaráti intézmények egész sorozatában végzett hűséges, odaadó és eredményes munkássága előtt az elismerés és tisztelet zászlaját készséggel hajtotta meg e város és nagy vidék társadalmá.

Mindig az a nemes vágy hevitette, ösztökelte fogékony lelkét, hogy az emberiségnek, a köznek használjon; hogy segítsen a szenvedőkön, nyomorgókon, kerülve a feltűnési vágyat s szerényen kitérve a halálkodás elől, óh, hány-szor juttatott jelentékeny anyagi áldozatot titokban jótékony, nemes czélokra. S milyen lelki megnyugvást váltott ki nála az a tudat, hogy a segítséggel szép és hasznos dolgot művelt. És milyen fáradságot nem ismerő munkásságot fejtett ki a jótékony és emberbaráti érzés jegyében! — Ha munkájában egészséges, erős fizikumát tul nem becsülte volna, s ha a mai modern gondolkozást jellemző azon irányelvet engedte volna érvényesülni, hogy elég a köteleltséget végezni, talán még hosszú ideig élhetett volna szerető családjá, a szenvedő emberiség, a sok közintézmény s különösen az általa dédelgetett és immár második otthonává vált közkórház javára. — De ő mindig köteleltségét jóval tulszárnyaló keretekben dolgozott s kora reggeltől késő estig mindig a munkának élt,

csak kis időt szentelhetett estefelé a kaszinó-
nak s este a családjának.

Mint orvos — a betegekkel gyöngéden,
szívetlenül és biztatóan bánt. A panaszt nagy
figyelemmel hallgatta, sohasem hirtelenkedte el
a dolgát, alapos vizsgálatot végzett és szívesen
foglalkozott pácienseivel. Sokat olvasott, ké-
pezte magát s szeretete volna a vezetése alatt
álló kórházat is magas színvonalra fejleszteni,
de ezen törekvésében állandóan akadályt képe-
zett az anyagi eszközök hiánya.

Mint orvos és mint ember szilárd jellemű,
erős akaratú, makaesul hajthatatlan volt s a
maga elé tűzött célját törhetetlen akaratával
küzdötte ki. De ezen erős akaratú férfi keblé-
ben jóságos, nemes és megértő szív dobogott,
mely például pillanat alatt meglágyult az oly
gyakori síró hangra. — Évtizedeken át derűs
homlokával, tréfás jókedvvel járt közöttünk, soha
fejét sem fájtatta; kedélye csak akkor borult
el, ha féltve őrzött családja körében baj volt,
vagy nehéz betegnek a sorsa fölött aggódott.

Nemesen érző szívű férfi, igazi jó hazafi,
okos, munkás és vallásos érzésű ember volt,
kit szíve utolsó dobbanásáig páratlan rajongó
szeretet fűzött családjához, hivatását, az emberi-
séget, az intézményeket ereje fogytaig szeretete
és sok-sok ember fogzokogó szívével gondolni az ő
jóságára; sok-sok ember, kit szenvedésétől meg-
mentett, kinek szemévilágát adta vissza, kinek
szerencsés kezével boldogságot varázsolt az el-
csüggedt lelkekbe, halálával és őszinte, igaz ke-
gyelettel fogja megőrizni és áldani az ő
emlékét!

És méltán gyászolja őt családja és rokon-
sága mellett az orvosi kar, számos intézmény
és különösen méltán fájlalja örök elköltözését
az a sok-sok ember, kivel jót tett s akiknek
szívét sohasem muló hálaérzet tölti el.

Legyen örök nyugalma csendes; emlékét
áldó kegyelettel őrizzük!

* * *

Életrajzi adatairól és életéről következőkben
emlékezünk meg:

Dr. Löcherer Tamás született 1856. május
24-ikén Pelsőczön. Elemi iskoláit ott végezte,
majd atyja: Löcherer Tamás Rimaszombatba
kerülve mint ügyvéd s később járásbíró, itt
taníttatta fiát. A hatgimnáziumi osztály elvég-
zése után Besztercebányára ment s az érettségi
letétele után az orvosi pályára lépett. —
1880-ban kapta oklevelét a budapesti egyete-
men s még nem is volt kész orvos, mikor
megválasztották osztrák körorvossá. 1883-ig
körorvos és járásorvos is volt s a vármegyei
közkórház felépülte után 1884-ben dr. Szabó
Samu megyei főorvos és kórházi igazgató-fő-
orvos mellett mint kórházi másodorvos nyert
alkalmazást. 1885-ben már a kórház igazgató-
főorvosává neveztetett ki a Szabó Samu lemondá-
sa után. Ez időtől kezdve aztán rohamosan
haladt előre az orvosi hivatás és a társadalmi
szereplés terén. A közkórházat, mely eredetileg
40, majd 80 ágyra rendeztetett be, fokozatosan
fejlesztette s ma már — bár a kórház csak 140
ágyra van berendezve — különösen a téli hó-
napokban közel 200 beteget ápoltak ott naponta.
A szemészeti speciális szak különös előszere-
tettel művelése mellett szorgalmasan sebészke-
dett is s a legkomplikáltabb műtétek végzésé-
től sem riadt vissza. Mindig előtanulmányokat
végzett a műtét előtt s ismeretei felfrissítése
után bizakodással és sohasem remegő kézzel
látott a munkához. 1901-ben a harmadrendű
kerületi bábiskola létesítése ügyében tanács-
kozás volt itt Tauffer tanár elnöklésével s el-
határozták, hogy Gömör, Nógrád, Zólyom,
Hont és Liptó vármegyékre kiterjedőleg a köz-
kórházzal kapcsolatban ilyen bábaképző tan-
folyamokat létesítsenek. Ezen tantolyamok meg-
kezdődtek s az első magyar. kurzus 1901.
november 1-étől december 31-ig tartott, utolsó
tantolyam tót nyelvű volt s 1914. január 1-től
február 28-ig tartott. A vezetéssel megbízott
dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvos 36 tan-

folyamon 620 bábát képzett a községek részére.
Csodás türelemmel, páratlan kitartással és nagy
ambícióval végezte ezt a munkát is s a neki
járó évi díjat 1200 koronát mindig a Fehér-
Kereszt javára juttatta mint névtelen adomá-
nyozó.

Az Orsz. Fehér-Kereszt lelenczház egyesület
Tabódy József cs. és kir. kamarás, néh. Hómos
László főispán és néh. Bornemisza Lászlóné
akkori nőegyleti elnökő vezetésével megkezdte
a gyűjtést 1895-ben és 1899-ben már működni
kezdett 200 taggal. Megesinálták a Gondúzóban
20 ágyval a központi menedékhelyet, melynek
érdekében sokat agitált az intézmény ig. főorvosa,
a nemes emberbarát: dr. Löcherer Tamás, ki
szellemi erejének alapos felhasználása mellett
jelentékeny anyagi támogatásban is részesítette
az intézményt. Ebből nőtt ki aztán a rimas-
zombati állami gyermekmenhely, melynek
ügyeit mint igazgató-főorvos szintén nagy am-
bícióval végezte. Sok gondot okozott neki és
sok időt vett igénybe az intézet vezetése és
számos olyan terv kivételénél, hol kezdeménye-
zésre vállalkozott, akadályokra talált az intéz-
mény még kezdetleges szervezése miatt. Ideg-
rendszerét már akkor kikezdte a túlfeszített
munka, mikor a menhely vezetésétől megvált,
elnyerve a belügyminisztérium részéről a teljes
elismerést értékes működéséért.

A Fehér-Kereszt egyesület igazgatói teendőit
tovább is vitte és betegségeig el is látta. Léte-
sítette az egyesület keblében a „Nyomorék Ott-
hont“, mely eredetileg csak néhány gyermek-
nek adott helyet, de most már állami segélye-
zésben részesül s mintegy 60—80 gyermek van
ott gondozás alatt.

Legtöbb idejét, munkaerejét és tudását szent-
elte a közkórháznak s a kórház ügyeinek inté-
zésében a kórházi bizottság kiváló és érdemes
elnökével: Lukács Géza alispánnal, kihez nem-
csak az ifjúkori meleg barátság, de a benső
rokoni szeretet megbonthatlan kötelékei is fűz-
ték — mindig harmonikus egyetértésben mű-
ködött. Közkórházi rendelő szobájában óraszámra
dolgozott komoly munkákon. Mindig azon törte
fejét, hogy tudna hasznára lenni ezen közhasz-
nú intézménynek. — Munkaközben nem egyszer
kopogtatott be hozzá a szegény vidéki beteg,
no meg a sok cigánynép; — tudták, hogy
elutasítva nem lesznek, s talán azért is zaklat-
ták annyira, mért mindegyiket türelmesen, zu-
golódás nélkül vizsgálta meg és látta el orvosi
tanácsokkal. Ebben a tekintetben igazán példa-
képül szolgálhatott épen úgy, mint más tekin-
tetekben mindig pontos, szigorúan rendszerető
s a kötelességtudás prototypusa volt, kinek
egyik főtörekvése arra irányult, hogy a köz-
kórház, — mely nem a gazdag betegek befogad-
ására létesült szanatórium, hanem a gyógyu-
lást kereső szegény betegek menhelye — eredeti
céljától és hivatásától soha el ne tereltesse.
S miután anyagiassal sohasem volt, egész orvosi
működésén keresztül humánus szellem vonult
végig. — Gondosan őrködött az általa vezetett
intézmények jó hírneve felett s ennek öregbíté-
sére minden eszközzel, tudással és komolyság-
gal törekedett. — Amilyen komoly volt az író-
asztalánál, annál kedélyesebb, derűsebb volt a
társaságban, s a betegek között a kórházban,
hol találó hasonlatokkal, tréfákkal megnevettette
orvos társait is, a betegeket is.

Csak betegsége idején lett borongó. El-el
komolyodott, kedvetlen volt, panaszkodott, de
maga sem hitte, hogy néhány hét alatt teljesen
letörlik, s mily nagy szenvedések várnak rá...

A társadalmi, egyházi, kulturális és ember-
baráti intézmények egész sorozatában tevékeny
munkásságot végzett. A róm. kath. egyházta-
nács elnöke volt, s még élénk emlékezetben van,
milyen rátermettséggel reprezentált az egyház-
tanács élén a rozsnyói megyés püspök bérma-
utján.

Már pályája kezdetén — mint fiatal orvos —
az egyháztanács jegyzőjévé választották, s 1905-
ben, mikor a hitközség autonómikus szervezete
megalkottatott, az elnöki tisztet bízták rá, s ő
a megtisztelő bizalomnak az egyház méltó dí-
szére mindenkor példásan felelt meg.

A vármegyei törvényhatóságnak és a városi
képviselőtestületnek virilis tagja volt, s több
bizottságban résztvett, mindenütt készséggel
ajánlva fel szolgálatait vármegyéjének és a vá-
rosnak. A városi közgyűléseken régebben pon-

tosan megjelent, s a költségvetés tárgyalásakor
több éven át sürgette a gyermekjásztólár léte-
sítését. A gömörmegyei magyar közművelődési
egyletnek, a Vöröskereszt egyletnek választmányi
tagja volt, a Vármegyei Kaszinó vezetőségében
részt vett, a Múzeum egyletnek alelnöke volt.
Az áll. polgári leányiskola gondnokságának
elnöki tisztére emeltetett.

A vármegye volt tiszti főorvosa dr. Szabó
Samu betegsége idején 1897—1898-ig — egy
évig — volt megyei tiszti főorvos és törvény-
széki orvos helyettes. — 1898. januártól, meg-
alakulástól kezdve 18 éven át volt az Orvos-
szövetség elnöke, s már előbb a Török János
dr. elhunytá után a vármegyei Orvos Gyógyse-
részt egyesület egyhangú bizalma őt ültette az
elnöki székbe.

Mint az adóteljesítési bizottság tagja
többször élénk tanúságot tett igazságos és méltá-
nyos gondolkodásáról.

A Rimaszombati Takarékpénztárnak évek
hossza sora s a Konzervgyárnak megalakulása
óta igazgatósági tagja volt.

A rimaszombati korcsolyázó egyletet ő ala-
pitotta s hosszú ideig elnöke volt, majd örökös
tisztületbeli elnökké választották. Sokat fárado-
zott az egyesület létesítése és fejlesztése ér-
dekében.

A m. kir. földmivesiskolának kezdettől fogva
orvosa volt s a növendékek egészségügyét élénk
figyelemmel kísérte.

1911. márcziusban — bár ő minden ünneplést
és kitüntetést elhárított magáról — közhasz-
nú munkássága elismerésül a királyi kegy is meg-
nyilatkozott, s ő Felsőnek neki és törvényes utó-
dainak a magyar nemességet „zábori“ előnévvel
adományozta.

Széles mederben járó tevékenysége mellett
a szakirodalomról sem feledkezett meg. Számos
orvosi értekezést írt a szaklapokba és hivatás-
szerű foglalkozásának ambíciózus, lelkes és
készséges ellátása mellett kivette tevékeny ré-
szét az írásból is. — Már 1882-ben írta meg
értekezését: „A rövidlátás terjesztése az iskolák
által“ címmel. — A szemészet volt kedvenc
szakmája, s a budapesti szemklinikán, mint a
boldogult dr. Schulek Vilmos professzor egyik
kedvenc gyakornoka működött hosszabb ideig.
Érdekes volt hallani, mikor elbeszélte a haza-
jövele után itthon végzett első szemoperáció-
kat. Két öreg vak koldust vett rá nagy nehe-
zen, hogy hályoguktól megszabadítsa őket.
Ezért napokig jól ellátta őket mindennel s gon-
dosan készítette elő a műtétet. Az egyik azon-
ban, kinek immár a koldulás volt kenyeré, nem
tudta megszokni a rendes polgári lakást, s
csakhamar megugrott. A másik operációja ki-
tűnően sikerült. Nem történt egyéb baj, mint-
hogy műtét közben az ágy leszakadt, de Isten
őrködött a páciens és az ambíciózus fiatal
orvos keze felett s a földön be lett fejezve a
műtét, mely visszaadta a vak ember szemé-
világát.

Irodalmi többi munkái ezek: $\frac{3}{10}\%$ carbolos
csőrök alkalmazása dysenterianál 1885. A nat-
rium boracicum hatása epilepsiánál 1886. Há-
lyogműtétek és eredményeik 1887. A psoriasis
idiopathica gyógykezelése 1888. A tüdőlobnak
chlorform spiritusszal való gyógyító kísérleteiről
1891. — Kísérletek a cantharidinsavas kalium
befecskendezésével tüdővésztes betegeknekél 1891.
Methylviolett befecskendezése sarcomáknál 1891.
Tultengett clitoris egy esete 1891. Adat az ileus
gyógykezeléséhez 1892. A mi közegészségügyünk-
ről 1894. A hályog műtete Schulek szerint
1895. A koponyacsont lékelés egy esete 1895.
Végbélelőlésés csonkítása 1895. Az átható has-
sebek gyógyítása 1896. A bubok kezelése.
Golyvakiirtás esete. Csonttörés a lábszár és
lábközépcentokban. Iridektomia után glaucoma.
Orvos gyakorlati észrevételek. A pertussis gyógy-
kezeléséről. A psoriasis nummularis. Emléke-
zésed Dr. Szabó Samu felett. A rák gyógykeze-
lése. Gömörvármegye közegészségügye 1902-ben.
Csetnekről, mint üdülőhelyről írt hosszabb érte-
kezést s a vármegye 14 év előtt megjelent
monografiájában ő írta a vármegye közegészség-
ügyét ismertető nagyszabású közleményt.

Családi életéből a legszebb vonásokat le-
hetne feljegyezni. Páratlanul gyöngéd, figyelmes
és odandó családfő volt. — Első házassága 9
évig tartott s ebből két gyermek származott,
kik kiskorukban elhunytak. — 22 év előtt kelt

egybe mostani jóságos lelkü, szeretetreméltó nevével: *Marton* Annával, ki gyöngéd odaadással, mélységes szeretettel boldogította őt, s tette kellemessé, kedvessé a testet-lelket ölé, fárasztó munka után hazatérő hitves otthonát. Két gyermekük született e házasságból: főgimnáziumunk volt jeles növendéke: *Géza* és a kedves, szép *Lilike*; mindketten gondos, példás nevelésben részesültek.

Néhány év előtt érezte, hogy kifáradt, hogy a sok fizikai és szellemi munka egészséges szervezetét kezdi megbontani.

A háboru előtt tavasszal heteket töltött a Liget-szanatóriumban s onnan hazakerülve, újból munkához látott. — A Vöröskereszt egyesületét hetekig tartó kurzuson képezte, majd a hivatásos ápolónőknek a vizsga letétele után képesítést is adott. — A közkórházban a háboru kezdetén beszállított harcztéri sebesülteket a többi orvosokkal együtt gondos kezelésben részesítette s ezért, valamint az ápolónők képzéséért s általában a háboru alatt a katonai egészségügy érdekében kifejtett buzgó működés elismerésül a Vöröskereszt II. oszt. hadiékítményes tiszteletjelvénnyel lett kitüntetve.

A háborus aggodalmak és a megszorított teendők mind nagyobb hatással voltak megrendült egészségi állapotára és kedélyére. Semmiképen sem volt rávehető, hogy 1915. nyarán egészségi okokból gyógyhelyre távozzék. Halasztgatta jobb időkre, míg végre késő lett. Folyó év január elején már annyira rosszul volt, hogy ismét sanatóriumba kellett mennie. Hazakerülve ismét hozzálátott a munkához, de már ekkor lépéseket tett nyugdíjazása iránt, illetve bejelentette, hogy a háboru után nyugdíjazását kéri.

Sajnos, ez a kérelem tárgytalanná vált, pedig a vármegye illetékes körei a hosszú idő alatt végzett nagy és becses munkásság elismerése mellett a legnagyobb előzékenységgel kezelték az ügyet, amennyiben a nyugdíjkezelő választmány és a vármegye közgyűlése a körorvosi működést is beszámította a nyugdíjra jogosító szolgálati időbe. — Márczius 19-én a kórházból hazatért s a legkínosabb nehézségi légzési rohamokkal került ágyba; vese és szivbaja elhatalmasodott s kinos hét hét után a halál folyó hó 6-án reggel 1/2 órakor megváltotta a szenvedésektől, melyeket enyhíteni igyekezett a leggondosabb, leggyöngédebb és legodaadóbb ápolás és gyógykezelés. Halála előtt éjjel régi meghitt barátja: *Széman* Endre pápai prelátus, ki az elhunytat betegsége folyamán szelid és jóleső, vigasztaló és biztató szavaival nyugtatta meg, ellátta őt a halotti szentségekkel. — Hűséges hitvesével együtt utolsó órájáig mellette volt páratlan odaadással ápoló, szerető nővére: *Somogyi* Miklósné.

Bár nem következett be váratlanul a haláleset, mert tudta mindenki az állapot válságos voltát, mégis mindenféle mély megrendülést keltett a villámgyorsasággal elterjedt hír és megszerzte őszinte, igaz részvétet váltott ki.

Egymást érték a porig sujtott családnál a részvéltáogatások. — A vármegyházára, közkórházra, városházára, plébániára, takarékpénztárra, áll. polgári leányiskolára, Fehérkereszt egyesület épületére, kaszinóra, róm. kath. olvasóegyletre, konzervgyárra stb. stb. nyomban kitűzték a gyászlobogót. A gondnokságot 6-án délutánra *Kárpáti* Sándorné gondnok rendkívüli ülésre hívta össze s dr. *Lichtschein* Adolf kir. tan., alelnök elnöklésével a mélyen érzett veszteség felett részvétét méltó módon fejezte ki a testület.

Az orvos szövetség és orvos gyógyszerészegylet testületileg fejezte ki részvétét dr. *Meskó* Miklós vármegyei tiszti főorvos, szövetségi alelnök vezetésével folyó hó 7-én délelőtt.

A kórházi bizottságot folyó hó 6-ára délutánra hívta össze *Lukács* Géza alispán, elnök, ki könnyekig meghatva méltatta a kórház érdemeiben gazdag, felelhetetlen igazgató-főorvosának működését, s az ülésnek más tárgya nem is volt, mint az, hogy a bizottság részvétét az elnök vezetésével dr. *Meskó* Miklós tiszti főorvos, *Medveczky* Sándor és dr. *Kármán* Aladár tagokból álló küldöttség tolmácsolja a család előtt. Az elhunyt emlékét megfelelő alakban fogja a bizottság jegyzőkönyvében megörökíteni s alapítvány létesítése iránt is megteszik az intézkedéseket.

A Fehérkereszt egyesület elnöksége is ülést

tartott s a gyászban való méltó részvétel módzatait megállapították. — Ugyancsak e napon — 6-án — a róm. kath. egyháztanács is kegyeletes megemlékezéssel adózott az elhunyt elnöknek, s a részvét kifejezésének formáját megbeszélést olyképp, hogy alapítványi örökítik meg az elhunyt kegyeletes emlékét.

Az első volt a küldöttségek között folyó hó 7-én délelőtt az egyháztanács, melynek élén *Széman* Endre pápai prelátus tolmácsolta a részvétet, utánna *Váry* János elnök a róm. kath. olvasóegylet nevében beszélt, aztán jött a gondnokság, melynek szónoka dr. *Lichtschein* Adolf kir. tan. volt, utánna jött a vármegye törvényhatósága és kórházi bizottsága *Lukács* Géza alispán vezetésével s ezt követte az orvos-szövetség és gyógyszerész egyesület dr. *Meskó* Miklós főorvos, alelnökkel élén. Végül a Fehérkereszt egyesület küldöttségét vezette *Kubinyi* Géza főispán, elnök, mindegyik szónok kegyeletes, meleg szavakkal méltatta az elhunytat és vigasztaló szavakkal igyekezett enyhíteni a mélyen sujtott özvegy és család bánatát.

7-én este 8 óra után a díszes érczkoporsóba zárt tetemetek átszállították a róm. kath. templomba, hová elkísérték a Paulai szent Vincze-rend kórházi ápolónői is, s itt a koszoruk tömegével fedett koporsót felravatalozták.

A temetés.

A köztisztelet és a megyei közélet kiváló tagjának elvesztése nyomán fakadt általános részvét olyan megható, olyan impozáns volt, amilyenre alig emlékszünk. Magát a végtiszteség módját — mely neki osztályrészül jutott — kevés világi férfit nyert el. A templomban az oltárral szemben, az illatos, pompázó virágok erdejében nyugodott körülveve a szerető, hálás rokonokkal; a templom zsufolásig telve hivatalos előkelőségekkel, testületekkel, hölgyekkel és a jó barátok, tisztelők egész seregével.

Példás rendben érkeznek egymásután: a vármegye képviselői *Kubinyi* Géza főispán vezetésével, köztük a tisztes *Szent Iványi* Árpád országgyűlési képviselő és más notabilitások. Az egyháztanács, az olvasókör zászló alatt *Váry* János elnök vezetésével, a közkórházi ápolónők, a város, a közkórház, a kir. törvényszék, a pénzügyigazgatóság, a 80. cs. és kir. gyalogezred, az orvosi kar, az államvasut, iskolai gondnokság, Fehérkereszt-egylet, Vöröskereszt-egylet, nőegylet, főgimnázium, áll. polgári leányiskola, elemi fiú- és leányiskola, gyermekmenhely, kir. tanfelügyelőség, koreolyázó egyesület, Takarékpénztár, Konzervgyár stb. stb. úgy, hogy már 1/411-kor zsufolásig megtelt a róm. kath. templom.

Pontban 1/211-kor kezdetét vette a mise, melyet *Széman* Endre pápai prelátus nagy segédlettel végzett, s 11 órakor a temetési szertartás kezdődött. 1/412-kor a menet sorakozott a templom előtt s a tömérdek koszoru elhelyezése után megindult a hosszú menet a temető felé; elől a papság, aztán a testületek, küldöttségek és a nagyközönség. A koszorú kocsit után jött a négylovas gyászlovas, mely mellett kivont karddal lépkedtek a díszbe öltözött vármegyei hajduk. — A kereskedők bezárták üzleteiket, s az egész uton mélyen meghatva emeltek kalapot az emberek a koporsó és az azt kísérő gyászoló család előtt.

A temetőben az egyházi áldás után dr. *Forró* Gyula vármegyei főjegyző mondotta a tisztviselőkar és a közkórházi bizottság nevében szívhez szóló, szépen átgondolt s a jelenvoltakra mély hatást gyakorolt következő beszédet:

„Mélyen tisztelt gyászoló közönség!

Bucsuzni jöttem! Bucsuzni jöttem, hogy e helyen, ahol a föld enyészítő hatalma mindent eltakar, Gömör- és Kishontvármegye közönsége és tisztikara nevében és megbízásából a Közkórház igazgató főorvosa, dr. *Löcherer* Tamás volt oszgyáni körorvos, majd rimaszombati járás-orvos kihűlt tetemei felett mélységes fájdalomunk és bensőségteljes részvétünk nyilvánítása mellett, az utolsó „Isten hozzád” ot, a végső bucsut elmondjam.

Az a nagy, nemesen érző szív, mely egy hosszú életen át mindazt, ami gond, bánat, fájdalom és betegség, — nemes szeretetével terítette le, — kifáradt, kimerült, megszűnt dobogni, nincs többé. De utolsó dobbanásig szive vérével, a legdrágább kincsel, férfit tevékeny-

ségének teljes erejével, a tudós doktor képességével óvta, védte a vezetése alatt állott Közkórházat s azt az ország egyik legmagasabb nivóju intézményévé emelte.

Annak idejében társadalmi uton megalkotta az elhagyott gyermekek menhelyét és a Fehérkereszt kötelékében megteremtette a nyomorék gyermekek otthonát. Mint egy gyönyörűség szép tavaszi nap volt egész élete s ki ne tárna szívesen ajtót, ablakot a nap besugárzó-melege elé! E vármegye közönségének minden fia nagyrabecsüléssel, elismeréssel és szeretettel viseltetett iránta. Mi pedig vármegyei tisztviselők, szívünket és lelkünket tártuk ki az ő nyájas, barátságos egyénisége elé.

Mégis, talán nemes szívéhez legközelebb az elhagyott gyermekek állottak. Hiszen becéző, simogató keze alatt a láztól gyötört gyermek arca mosolyra simul. Az elhagyott, apátlan, anyátlan lelenz gyermek szeretetre vágyó kicsiny szíve megnyugvásra talált s a szomorú arcú, pupos, nyomorék gyermek játékos kedve megjött. Áldás volt az ő becéző, simogató keze az elhagyott gyermek fölött. Kórházának minden lakója és betegei bizalommal és reménnyel tekintettek feléje s most, mikor ez a nagy szív megszűnt dobogni, mindannyiok szívét szorongó, fájdalmas, nehéz érzés töltötte be, mint mikor a remény és bizalom zöld hegyei mögött a nap hirtelen lealkonyul és az imént még derűs tájra sötétség borul, mindannyiok szívére és lelkére az aggodalom, fájdalom és gyász sűrű, sötét, nehéz fátyola borult.

A nap lealkonyulhat; de amit teremtő ereje megalkotott, az itt marad a természet örök élő világában. Az ő érdemei, alkotásai, az általa megteremtett intézmények itt maradnak közöttünk. Megőrizzük emlékedet hiven, szívünkbe zárva. — Nyugodjál békében; legyen könnyű neked a föld!”

*

A ravatalnál következő koszorúk voltak: „A viszontlátásig, drága jó Apukám — Barátosan sirató Anyukád.” „Felejthetetlen jó Apukáknak hálás szeretettel — Géza és Lilike.” „Melegen sz retett Bátyuszkáknak — Erzsébet és Miklós.” „Testvéri szeretettel — Gyula és Juliska.” „Felejthetetlen keresztapámnak — Tamás.” „A felejthetetlen jó sógornak bánata és szeretete jeléül — Matyuja.” „Emléked örökké közöttünk marad — Mariska, Vincze és családja.” „Változatlan szeretettel gondolunk reád — Lukács Géza és családja.” „Hálás szeretettel — János és Anna.” „Utolsó üdvözlés — Ilona és Margó.” „Jóságos Tamás bácsinak hálával és szeretettel — Dudus és Pista.” „Szeretett Tamás bácsinak — Pali és Bonyi.” „Kedves Tamás bácsinak — Marcsu és Pista.” „Tamás bácsinak — Elemér és Rózsai.” „Páratlan jó unokatestvérenek — a Bodrogközty testvérek.” „Hálás kegyelettel őrszi emléked — Rózsai.” „Őszinte és igaz szeretettel — keresztleánya: Kármán Katinka.” „Kedves Tamáskám, legyen csendes pihenésed — Bornemisza László.” „Az igaz barátnak szeretettel — Hámos Aladár és neje.” „Az igaz jó barátnak — Dapsy József és neje.” „Felejthetetlen jó doktoromnak — Ujházy Tivadarné.” „Szeretett házigazdájának hódoló tisztelettel — Nagy Zoltán és neje.” „Szeretve tisztelt házigazdájának — Lévai Izsó és családja.” „Hálás kegyelettel — a közkórház orvosai és tisztviselői.” „Szeretve tisztelt elnökének — a vármegyei orvos szövetség és gyógyszerész egyesület.” „Érdemes alapító igazgatójának — a Gömörvármegyei Fehérkereszt egyesület.” „Igazgatósági tagjának — a Rimaszombati Takarékpénztár.” „Szeretve tisztelt orvosának — a Földmives iskola.” „Szeretett elnökének — a Polgári leányiskola gondnoksága.” „Gondnokságunk elnökének — Polgári leányiskola tantestülete.” „A rimaszombati Konzervgyár r. t. — Igazgatósági tagjának.”

*

A gyászbeszédet bejelentették sipeki *Balás* Lajos rozsnói megyés püspöknek, ki *Széman* Endre prelátushoz következő táviratot intézte:

„Legbensőbb részvétellel osztozom egyháztanácsommal elnökének elvesztése felett érzett mélységes gyászában, pótolhatatlan veszteségében. Hivatalos lekötöttségem gátol abban, hogy a végtiszteletet személyesen rójjam le.

Balás püspök.”

Péter-Pál napja a Vörös-Kereszté!

A főispán a vármegye közönségéhez.

Kubinyi Géza főispántól a következő lelkes sorokat vettük:

„A második háborus aratásunk hivatalos kezdőnapja ezidén a vörös kereszt nemes jelében ünnepel.

A vörös kereszt emberbaráti céljainak továbbbi betöltése és fejlesztése érdekében a jótékony szívek fillérjei esengenek meg majd a perselyeink mélyén akkor, mikor a pengő kasszák felkészülve állanak ideí termésünk aratásához, a sebesült hőseink egészsége és ápolása érdekében nyílnak meg az erszényeink dokumentálása gyanánt annak, hogy ma a vérző katonáinké minden szeretet s aratásunknak legelső filléréi...

Gömör és Kishontvármegye hazafias érzésű közönsége bámulatos jelét adta eddig kötelességérzetének és a háborus jótékony iránti áldozatkészségének.

Erre hivatkozom a mostani alkalommal, mikor a Péter-Pál napi vörös-keresztes gyűjtésre hívom fel a kormányzatomra bizott vármegye közönségét és azt kérem, hogy a legszebb jótékony mozgalmunk sikere érdekében — az érettünk küzdő fiainkra gondolok — adjon a esörgő perselyekbe szívének meleg szavára hallgatva mindenki annyit, amennyit anyagi ereje megenged s a kötelességérzete parancsol.

Rimaszombat, 1916. június 7.

Hazafias üdvözléssel:
Kubinyi Géza, főispán.

Az Augusztia Gyorssegély-alap Gömörben.

Most, mikor a népek milliói fegyverben állanak, a harczmezőkön az emberi életet örökös veszedelem fenyegeti és társadalmi osztályra való tekintet nélkül szedi áldozatait a hadművelet, melynek feladata, hogy az utókor a béke áldásait élvezhesse. A piros vértócsákban kinyílt a szeretet fehér virága.

Megmozdult a társadalom, eggyé vált a gondolatokban, szenvedésekben és egységesen igyekezik kulturális, népiéleti intézmények létesítése által enyhíteni nemcsak a harczterén küzdőknek a szenvedéseit, hanem az itthonmaradottakat, a nyomorgókat, szenvedőket segíteni.

Azon intézmények közül, melyeket a világháboru szült és amelyeknek egyedüli feladata a hadbavonultak hozzátartozóinak a védelme, első sorban figyelmet érdemel az Augusztia Gyorssegély Alap hadi biztosítási osztálya, melynek kizárólagos célja a hadbavonultak halálra szóló biztosítása. — Ezen intézmény megkülönböztetett figyelmet érdemel a sablonos biztosítási üzletekkel szemben, mivel most a háboruban van a legnagyobb valószínűsége a katonák esetleges elhalálozásának, ezzel szemben azonban a biztosítási díj oly minimális összegben állapított meg, hogy a legszegényebb munkás ember is könnyen nélkülözheti és így a hadbavonultak elhalálozása esetén menti a családot a nyomortól, lehetővé teszi a biztosított összeg kifizetésével, hogy a család fentartó hiányában a család nélkülözéseknek ne legyen kitéve. — Az Augusztia Gyorssegély Alap hadibiztosítási osztálya épen ezen humánus és kulturális rendeltetésénél fogva úgy a sajtónak, mint a hatóságoknak legmesszebbmenő jóindulatát érdemelte ki és már sok ezer családot mentett meg a kétségbeeséstől és anyagi szenvedésektől.

E hó 4 én, vasárnap megható jelenet színhelye volt a gömörmezei Szirk község jegyzői hivatala, hol az Augusztia Gyorssegély-alap hadibiztosítási osztályának felügyelője kifizette özvegy *Antalík Andrásné* szül. Filkó Katalin gerliczei lakos kezébe a biztosítási összeget. A hadisegélyes jelenlevők szemébe könnyek gyűltek és az emberbaráti intézmény tanujelét adta rendeltetésének; a gyászaborult özvegy fájdalmait enyhítette s lehetővé tette, hogy a hősi halált halt családfentartó hiányában a hátra hagyott hitvestárs az anyagi nélkülözésektől megmentessék.

Az Augusztia Gyorssegély-Alap hadibiztosítási Osztálya a megyei hatóságaink legmesszebbmenő pártfogását érdemelte ki és a megyei központi irodája részére *Angyal István* rimaszombati lakos, városi jegyzőt állította. Dicséretnek helyett ide iktatjuk „Az Ujság” napilap következő szemelvényét:

„Az Augusztia Gyorssegély-Alap, amely a háboru által okozott sebek ezreire tett már eddig is gyógyító balzsamot és amelynek áldásos, önzetlen működése kétségen felül áll, legutóbb programjába vette a hadbavonultaknak halálra szóló biztosítását. A biztosítási feltételek annyira kedvezőek, a fizetési módok annyira méltányosak, hogy igazán nem volna szabad hadba engedni egy katonát sem, akinek részére a hozzátartozók ily biztosítást nem kötnék. Sajnos, népünk még ma sem tudja kellőleg méltányolni az életbiztosítás fontosságát és innen van az, hogy a hadibiztosítás eddig nem mutat fel olyan eredményeket, aminek joggal elvárhatnánk. Pedig a hadibiztosítás nem csupán a hadbavonultaknak nagy érdeke, de fontos érdeke magának az államnak, városoknak és községeknek.

A háboru példátlan emberáldozatok mellett dühöng, napról napra szaporodik a hősi halált haltak és vele a támasz és kenyérkereső nélkül maradó családok száma. A megélhetés nagyon nehéz és arra is alig van kilátás, hogy a háboru megszűntével a megélhetés nehézségei elmúlnának. Minél több polgárunk fog elesni a dicsőség mezején, annál több lesz azoknak a száma, akik megfosztva kenyérkeresőjüktől, a köz támogatására lesznek utalva és a köz ezt a támogatást nem fogja tudni és reméljük nem is akarja majd megtagadni. Ám ennek a köztámogatásnak nagy része nem volna szükséges, ha a hadbavonultak halálesetre biztosítva lennének a család viszonyaihoz képest 100—10000 koronára, hogy a háboru után egy oly tőkét kapnának kézhez, mely alkalmas lehet arra, hogy a család jövő léte alapját megvesse.

A háboru szülte viszonyok nem egy példát nyújtanak arra, hogy az államhatalom oly intézkedéseket tesz, amely mélyen belevág az egyéni szabadságba és önrendelkezési jogba és mégis szívesen viseljük ezeket a megszorításokat, mert tudjuk, hogy javunkra szólnak. Nem látom tehát különös akadályát annak, hogy az államhatalom a hadbavonultak biztosítását is kötelezővé tegye legalább is ott, ahol előrelátható hogy a hadbavonult eleste esetén a hátra maradtak a köz támogatására lennének utalva. Nem látom különös akadályát annak, hogy az állam kötelezze a hadisegélyben részesülő családokat, hogy hadbavonult családfentartójuk életét biztosítsák.”

Dr. Sugár Miklós.

Hirek és vegyések.

Szliva Pali és Nagy Mariska

megérdemlik, hogy kövér betűkkel kerüljön e sorok élére a nevük s a históriájuk több, színesebb és komolyabb tartalma mint a játszi mosolygású első hír.

Szliva Pali két esztendő előtt Gömörviden ügyes cipész volt, de jött a háboru s őt is elszólitotta békés mesterségétől és elszakította szép arájától: Nagy Mariskától.

Szliva, csinos fiu lévén, a huszárokhoz került. Egy évig küzdött már a fronton, míg végre 1915. szeptember 29 én mindkét szemét kilötte egy lelketlen hideg orosz golyó!

Szegény Szliva Pali! Ha csak egy-két milliméterrel elcsuszik a golyó, semmi baja sem esik, ha feljebb furódik — esendes emberré válik mindörökké. De az ármányos golyó szinte nyomot sem hagyott maga után, éppen csak a két szemidegét tépte el.

A szép menyasszony hűsége most kemény próbára lett téve; de a jóságos *Mikes* grófnő, aki ápolta a vak katonákat, szívhez szóló, meleg hangu levelet irt Nagy Mariskának. Ez a levél és a két ifju szív közti nagy és erős szerelem legyőzte a menyasszony minden tétovázását.

Szliva Pali, aki derék magatartásáért a vitézségi érmet is megkapta; persze nem folytathatta mesterségét, megianult tehát kelét kötni, szorgalma és nagy ügyessége csakhamar szép

keresetet biztosítottak neki; úgy, hogy most szombaton 4 órakor vezethette itt Rimaszombatban hűsleges menyasszonyát az oltárhoz.

Tanúk voltak: *Bialek* Aladár főhadnagy, a vak katonák gondnoka és Gömörvid jegyzője: *Ragályi* Jenő. — Nyoszolyó lányok: *Szliva* Juliska, *Szliva* Mariska és *Nagy* Boriska.

Ez a könyezetető életparab megérdemli ezt a helyet, Szliva Pál és derék felesége pedig a sűrű tartó boldogságot és igaz megelégedést.

A szép kép emlékeztetéssé tételéhez a 80. gyalogezred nemes gondolkodású parancsnoka: *Nechvatal* ezredes is hozzájárult, amennyiben a zenekart kivezényelte a templom ünnepélyes aktushoz, s a tisztikar szép csokorral kedveskedett a menyasszonynak.

*

Boldog pünkösdi ünnepeket!

Lapunk előfizetőinek és munkatársainak örömteljes, boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk.

A „Gömör-Kishont” Szerkesztősége és Kiadóhivatala.

Képviselőnk itthon. Farkas Zoltán

honvédhuzár hadnagy, kerületünk közszeretettnek örvendő országgyűlési képviselője, az északi frontról, hol a hadiszolgálatot kiváló rátermettséggel és nagy ambícióval végzi, a képviselőházi ülések tartamára szabadságot tartott. F. hó 8 ikán képviselőnk városunkba érkezett három napra. Mondani sem kell, hogy a harczterén hazafias kötelességét teljesítő szeretett képviselőnk nagy örömmel fogadták mindent elhalmozzák nagyszámu jóbarátai és tisztelői a szeretetteljes üdvözléssel és jókívánságokkal.

Hivatalvizsgálat. Kolbay Sándor. kir.

törvényszéki elnök e héten fejezte be a tornaljai járásbírósnál a hivatalvizsgálatot, Dr. *Mészáros* István kir. főügyész helyettes pedig e héten, szerdán kezdte meg a járásbírósnak és ügyészségi megbízottak működésének hivatalos vizsgálatát Nagyrőczén.

Közigazgatási áthelyezés. Kubinyi

Géza főispán *Szentmiklóssy* Zoltán vármegyei aljegyzőt, aki eddig a tornaljai járásbeli főszolgabírói hivatalnál teljesített szolgabírói szolgálatot e hó 15 étől kezdődőleg a feledi járásba hason minőségben áthelyezte.

Papválasztás Rimabányán. A rima-

bányai evangélikus egyház június hó 4-én tölthette be a Kolbenheyer Lajos halálával megüresedett lelkészi állását. Csetneki *Gyürky* Pál fősperes és *Medveczky* Sándor egyházkerületi felügyelő nagy tapintattal és igazi pártatlansággal vezette az izzó hangulatu lelkészválasztást, amelyből győztesként — négy jelölt közül — egy szótöbbséggel *Palkovics* Pál alsósziklasi lelkész került ki. Nagy elégtelenséget szült az, hogy a hadbavonult gazdák nejeinek nem volt szavazati joga. Az egyetemes gyűlés a hosszú háborus idő alatt az egyházi alkotmánynak, a különben békés időkre készült papválasztásra vonatkozó részét, a jelenlegi viszonyoknak megfelelőleg már kiegészíthette volna, hogy jogsérelem senkit ne érjen még abban a rendkívüli időkben sem. — A lelkész választó közgyűlésen jelen volt *Geduly* Géza egyházi felügyelő is.

Plébánosi kinevezés. A megyés püspök

Fülöp szász Coburg Gothai herczegnek, mint kegyurnak bemutatására — *Mázik* László losonczyi segédlelkésként kinevezte plébánossá — a Dusek Ferencz halálával megüresedett deresi plébániára.

Szabadság. A vármegye alispánja

Osváth Dániel feledi járásbeli főszolgabírónak egészségi okokból június hó 15 től kezdődőleg egy havi szabadságot engedélyezett. Ezen idő alatt dr. *Alitisz* Aladár putnoki tb. főszolgabíró vezeti a feledi főszolgabírói hivatalt.

Kinevezés. A pénzügyminiszter

Deák Sándor rozsnyói m. kir. adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideigl. minőségű adóhivatali tisztte nevezte ki a balázsfalvi adóhivatalhoz.

Közygyűlés. A magyar város és község-

fejlesztő r. t., melynek részvényesei között vármegyénk és városunk is helyt foglal, t. hó 19 ikén tartja Budapesten III. évi rendes közgyűlését, melyen *Lukács* Géza alispán, igazgatósági tag is részt vesz.

Névváltoztatás. A belügyminiszter megengedte, hogy *Mikus Lajos* jolsvai születésű, budapesti lakos családi nevét „Mikes” re változtassa.

Uj Vöröskereszt kórház. A magyar Vöröskereszt egyesület a szegedi vöröskeresztes 200 ágyas kiegészítő kórházat 2. számú tábori kórházzá alakítja át s az olasz fronton helyezi el. A kórház parancsnoka, a városunkbeli származású dr. *Uthy László* ezredorvos, kiváló sebész — *Uthy Antal* kántor jeles fia — lesz.

Katonai előléptetések. A király gróf *Andrássy Géza* szolg. viszonybeli őrnagynak az alezrederesi rendfokozat címét és jellegét adományozta. — *Klein Ede* 25. gyalogezredbeli tart. zászlós hadnaggyá lett előléptetve. — *Demel Károly* lovassági főhadnagy, ki hosszú ideig volt csendőrtiszt Rozsnyón, május 1. én századosossá lépett elő.

Népfőlkelő zászlósokká lettek előléptetve a 16. ik népf. parancsnokság nyilvántartásában: *Szondy Elemér*, *Szilvássy Miklós* Ferencz, *Lapásnszky János*, *Minkusz Andor*, dr. *Haas Andor*, *Schmidt Kálmán*, *Dickmann Dezső*, *Huszár Árpád*, *Schlesinger Jenő*, *Spitz József*, *Bohus László* hadapródok.

Népfőlkelő hadapródok lettek: *Veréb István*, *Daxner Vladimír*, *Plenzner Frigyes*, *Helm Győző*, *Verner Artur Lajos*, dr. *Putis János*, *Szathmáry János*, *Paulinyi Gyula*, *Palágyi Tivadar*, *Vályi László*, *Nemetz Ede* és *Paál Samu* hadapródjelöltek a 16. népfőlkelő parancsnokság nyilvántartásában.

Szabadságon. *Pitta Rezső* főhadnagy, *Söldos Árpád* huszárfőhadnagy, dr. *Deutsch Miksa* népfőlkelő főorvos a múlt héten szabadságra hazajöttek.

Katonai kitüntetések. *Sáfrány Béla* 16. honv. gyalogezredbeli fiatal hadnagy, *Sáfrány Imre* vasuti főellenőr derék fia, az ellenségkel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztrel lett kitüntetve. A szép kitüntetés híre városunkban széles körökben keltett őszinte örömet. Ugyanezen kitüntetést nyerte az ellenségkel szemben kitűnő magatartásáért *Hausser Sándor* 16. honv. gyalogezredbeli ezredes és *Rittinger Béla* 25. gyalogezredbeli százados.

Kisruszky Cserépy Zoltán 5. cs. és kir. gyalogezredbeli őrnagy legfelsőbb dícséret elismerésben részesült, *Walter Alfréd* 5. gyalogezredbeli tart. főhadnagy pedig kitűnő szolgálataiért ezüst signum laudissal lett kitüntetve.

Juraskó Elek 15. vadászzászlóaljbeli tart. hadnagy vitéz magatartása elismeréséül ezüst signum laudissal tüntettetett ki.

Egyházmegyei hírek. A megyés főpásztor áthelyezte a következő segédlelkészeket: *Upponyi Józsefet* Rozsnyóról Mátranovákra, — *Kalatovics Lajost* Mátranovákról Kisterenyére, — *Kosteczky Józsefet* Szentsimonból Rimaszombatba, — *Perényi Lászlót* Kisterenyéről Losoncra — és *Oelschläger János* id. h. plébánost Dereskről segédlelkészi minőségben — Szentsimonba.

Halálozások. A koháryházi áll. iskola tantestülete gyászlapon jelenti, hogy *Keller József* állami tanító, gondnoksági és óvodai felügyelő bizottsági tag, népfőlkelő őrmester f. hó 1. én a harctéren szerzett betegsége következtében elhunyt. F. hó 4. én temették nagy részvét mellett Koháryházán.

Krug József róm. kath. kántor-tanító 70 éves korában, boldog házassága 44. ik, kántor-tanítói tevékenysége 52. ik évében f. hó 3. ikán Guszonán elhunyt. Özvegye: szül. *Münich Julia*, két gyermeke, tesvére és számos unokája gyászolja az elhunytat, kit f. hó 4. ikén nagy részvét mellett temették el.

Mikó József 66 éves vályi földműves, *Mikó József* megyei hajdu édes apja, f. hó 8. ikán a Közkórházban elhunyt.

Hősi halál. A 16. ik honvéd gyalogezred tisztikarának egyik kiváló aktív tagja: *Koós Győző* hadnagy, főgimnáziumunk volt derék növendéke, kit a múlt évben, mint harctéri sebesültet ápoltak az itteni Vöröskereszt kórházban, az északi harctéren mostanában megsebesült, s katonai kórházba szállított, hol a gondos ápolás ellenére meghalt s hir szerint f. hó 9. én temették el. A rendkívül rokonszenves megjelenésű fiatal hadnagy hősi halála széles körökben kelt őszinte részvétet. S nagy a részvét a súlyos csapás által mélyen sújtott szülők iránt is. A hős fiatal hadnagy anyja az itteni Vöröskereszt-kórház egyik legkitűnőbb ápolónője, atyja pedig *Balogon tanító*. — Mondják, hogy a vitéz tiszt megsebesülése előtt olyan kiváló teljesítményt végzett, hogy a hadseregparancsnok személyesen tüzte mellére a sebesülés után a hadiékítményes 3. oszt. vaskorona rendet.

Az utóbbi napokban terjedt el a híre annak is, hogy a néhai *Tengely Ferencz* ács fia: *Ferencz* szintén hősi halált halt az északi harctéren.

Elhunyt orosz fogoly. A vármegyei közkórházban a Rimapáltaláról súlyos typhussal beszállított *Lebedyof Teodor* 30 éves, nős, moszkvai származású orosz fogoly f. hó 10. én elhunyt. F. hó 13. án temetik.

Az állandó választmányi ülés át-helyezése. Az állandó választmányi ülés, mely e hó 20. és 21. ik napjára volt összehívva, csak egy napon, e hó 21. én (szerdán) fog ülést tartani.

Tisztviselők értekezlete. Szabolcs-megyei tisztviselőkarát átiratolt intézett az alispánhoz és közölte a háború által teremtett sanyaru helyzet szanalására vonatkozó határozatát az ottani tisztviselőknek, kérve az akcióban a megyebeliek támogatását. Folyó hó 9. én délután a vármegyeház nagytermében az összes városunkban levő hivatalok képviselői nagy számmal jelentek meg. *Lukács Géza* alispán — az értekezlet elnöke — meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket. Dr. *Söldos Béla* vármegyei másodfőjegyző felolvasta a szabolcsiak nagy gonddal megszerkesztett elaborátumát, melyben a fizetés 50% át drágasági pótlékként kéri kiutalni, a közszükségleti cikkek beszerzésének módját megkönyviteni s aztán a fizetés-rendezést is kéri. — Elnöklő alispán rámutatott a szomorú helyzetre, az óriási drágaságra, különösen a kis tisztviselőknek a nehéz munkával szemben lehetetlenné vált megélhetési viszonyára. Dr. *Mészáros István* kir. főügyész-helyettes az előterjesztett javaslatot egész terjedelmében elfogadandónak tartja. Dr. *Kovács László* a megjelentek nevében hálás köszönetet mond az alispánnak az értekezlet egybehívásáért és azért a meleg, lelkes ügybuzgóságért, melylyel a tisztviselők ügyét felkarolja. Ajánlja a memorandumnak egész terjedelemben elfogadását. Dr. *Söldos Béla* deputációval tartja felkérőndőnek a főispánt. *Máriássy László* árvaszéki elnök és *Ragályi István* számtanácsos felszólalása után az értekezlet magáévá tette az elaborátumot, azt közli a megyebeli képviselőkkel és a miniszterelnökhöz pártoló feliratot intéz, melynek támogatására a főispánt küldöttség útján, a képviselőket pedig írásbelileg kéri fel. Az értekezlet az elnök lelkes éltetésével ért véget.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület évi közgyűlését f. évi augusztus hó 23. án Kassán fogja megtartani. Ezt megelőzőleg augusztus 20. án tartja a kassai két evangélikus egyház fennállásának 100 éves évfordulóját is.

Péter-Pál nap a Vöröskereszté!

A Vöröskereszt egyesület rimaszombati választmánya folyó hó 8. án *Kubinyi Géza* főispán elnök-lésével ülést tartott, melyen sajnálattal emlékezett meg a társadalom minden rétegét ért súlyos veszteségről, melylyel kapcsolatban az alispánné, a Vöröskereszt egyesület alelnöke, ki a *Samarjay Jánosné* elnök és a választmány által történt felkérés folytán a Péter-Pál napján rendezendő gyűjtés szervezését, nem tehet eleget a vállalt megbízatásnak. — Ennek folytán az elnök a választmány és az elnökség nevében felkéri *Máriássy Lászlóné* alelnököt, hogy a gyűjtést szervezze. Az elnök távollétében őt helyettesítő *Máriássy Lászlóné* a bizalmat megköszöni, a jótékony és nemes cél érdekében szívesen vállalja a teendőket, azonban megfelelő segítséget kér maga mellé és pedig felkéri dr. *Meskó Miklósné*, *Kolbay Sándorné*, *Czinke Istvánné*, *Kerekes Dezsőné*, *Marikowszky Gézáné*, dr. *Kármán Aladárné*, dr. *Kovács Lászlóné* és dr. *Krausz Gyuláné* urnőket, kikkel együtt *Gál István* vármegyei aljegyző és lapszerkesztő bevonásával a rendezést vezetni fogják s a gyűjtésre fel fogják kérni a hölgyeket. *Kubinyi Géza* elnök maga részéről ígéretet tett, hogy az ő hatáskörében mindent el fog követni a siker érdekében. Az ő lelkes készsége és agilitása pedig jelentékeny faktora a siker biztosításának. — Általános tetszéssel és helyesléssel kísért beszédében a főispán rámutatott arra a körülményre, hogy társadalmunk bizonyos rétegei — különösen azok, kik a háború tartama alatt jelentékeny anyagi előnyökhöz jutottak — még mindig nem vesznek a kellő mértékben részt az áldozathozatalban, ezzel szemben a tisztviselők az egész vonalon a legnagyobb erőfeszítések mellett is áldoznak a háborús jótékonyág oltárán. Teljesen jogosult, hogy a mostani áldozathozatal alkalmából az eddig meglehetősen szűkeblű társadalmi rétegektől várják el az illetékes körök az adakozást. Jövő héten a bizottság újabb tanácskozásra fog összejönni. — A gyűlés az elnök zajos éltetésével ért véget.

Évi közgyűlés. A rimaszombati konzervgyár részvénytársaság évi rendes közgyűlését június hó 30. án d. u. 4 órakor tartja, a hirdetői rovatunkban olvasható tárgysorozattal, a Rimaszombati Takarékpénztár tanácstermében.

A nyomorék hadiárva-nap jövődelme hétről hétre emelkedik s a Fehér-Kereszt egyesület elnöksége most már 8359 K 98 fillér összeget mutat ki. Ebben befoglaltatik *Kubinyi Géza* főispánnak, az egyesület elnökének nemes-szívü ezer koronás alapítványa is s ezenkívül a következő, a héten átvett összegek: *Kajaba Árpád* koháryházi jegyző adománya 54.—, *Tornalja* nagyközség 51'10, *Ratkó* nagyközség 87'09, *alsósziklasi* körjegyzőség 7.—, *putnoki* fősolgabírói hivatal 36'50, *nagyszabosi* körjegyzőség 94'56, *lubényi* körjegyző 6.— (Leheltalva község kereskedők marhalevele váltásáért), *berzetei* körjegyzőség 10.—, *Koháryháza* község 15'20, *tornaljai fősolgabíró* 269'68, *méhüi* körjegyzőség 65'41 (*Fükő Rudolfiné* lelkes és hazafias szívről tanuskodó gyűjtésének nagy része van ezen eredményben), *gömörhosszúsi* körjegyzőség 10'94, *nemesradnóti* körjegyzőség 27'96, *sajógmőri* körjegyzőség 6'76, *sebespataki* körjegyzőség 11'70, *nagyveszverési* körjegyzőség 7'90 és *barkai* körjegyzőség 35.— koronát. Nagy elismeréssel kell megemlékeznünk *Komáromy István* garamvölgyi járásbeli fősolgabírónak a mozgalommal szemben tanúsított lelkes magatartásáról. Az egyesület címére beküldött 221 kor. 70 fillér gyűjtése a következőképen részleteződik: 100 kor. a Királyhegyalján behajtott vásári bírság, 74 kor. 40 fillér Garamszécs gyűjtése, 25 kor. 60 fillér Ágostonlak gyűjtése és 21 kor. 70 fillér Helpa község gyűjtése.

Olvassuk a „Gömör-Kishont“-ot!

A vármegye közlönye! Cikkei eredetiek. : Értésülései megbízhatóak. : Hirrovata gazdag. A legrégebb gömőri lap!
 Előfizetési ára: egy évre 10 korona. — Községeknek jegyzőknek és tanítóknak évi 8 korona.

Elhunyt katonák. *Majdan* Petro 47 éves, nő, Oryhiady község, galicziai Tlumacz kerületbeli 80. es. és kir. gyalogezredbeli katoná, kit f. hó 1 én Feledről szállítottak be a kórházba, ott 5 ikén meghalt. 6 ikén temették katonai pompával.

Szezerbaty Theodor 30 éves Libovicesviriehi galicziai községbe való 80. gyalogezredbeli katoná f. hó 4 ikén a Kórházban tüdőbajban elhunyt. 6 ikén temették katonai dísszel.

Ignatiuk András 80. gyalogezredbeli népfelkelő f. hó 5 ikén az ezrednél meghalt. 7 ikén temették katonai dísszel.

Ipariskolai vizsga. Az áll. elemi fiúiskolában f. hó 9-én volt az ipariskolai tanoncok évvizsgálója. A városi tanácsot mint első fokú iparhatóságot a vizsgán *Füredi* Pál h. főjegyző képviselte, az ipariskolai gondnokság nevében id. *Bábelly* Miklós alelnök, az iparistület nevében *Szabó* József m. és *Kukla* István jelentek meg. A növendékek szép haladásról tettek tanuságot, s a vizsga végén *Törköly* József igazgató szép beszédet intézett a növendékekhez; a kereskedelmi kormány 50 koronáját 25-25 koronás részletekben két jómogaviseletű és kiválóan szorgalmas növendéknek adta a város 40 koronás jutalmát is kiosztotta a jó magaviseletű tanócok között. id. *Bábelly* Miklós a gondnokság nevében szép szavakkal köszöntö meg a tanító testületnek buzgó és kiválóan elismerésre méltó működését. A jelen voltak nagy tetszéssel nyilatkoztak a növendékek szép rajzairól.

A hadi jótékonyági katonazenekar hangversenye. Junius hó 4-én, bár az időjárás kedvezőtlen volt, 30 korona 75 fillér folyt be. — Junius hó 11-én, vasárnap a hangverseny 10 filléres belépődíj mellett meg lesz tartva. — Ezuttal az urnánál *Bartholomaeidesz* Margit, *Gundelfingen* Mariska, *Szakall* Lenke és *Okolicsányi* Évi urhölgyek fogják a belépő díjakat beszédni.

Jótékony adományok. *Szent Ivány* József bejei nagybirtokos a tornaljai főszolga-bírói hivatal utján 195 koronát küldött a központi segélybizottsághoz a háboruban elesettek özvegyei és árvái javára.

A Rimaszombati Konzervgyár Részvénytársaság vásárol minden mennyiségben: kerti szamóczát, erdei szamóczát, szedret, málnát, almát, arany-almát, körtét, ringlót, zöld diót, szilvát, dinnyét, szomot, vörös áfonyát, fekete áfonyát, csipkebogyót, továbbá gombát, zöld és viasz babot, sárgarépat, petrezselymet, vörshagymát, zellert, paradicsomot és mézet.

Ajánlatok a gyár igazgatóságához küldendő, egyéb megkeresésekre telefonon vagy levélben a konzervgyár igazgatósága azonnal válaszol.

1—*

Hadikölcsönjegyzés. A rimakokovai hitelszövetkezetről a IV. hadikölcsönre 310.050 korona jegyzés történt. E valóban szép eredményt a szövetkezet hazafias agitációjának s annak köszönhető, hogy a betéteket korlátlanul bocsátotta a felek rendelkezésére s a 1/2% jutalékok is a feleknek engedte át. Nagyobb összegeket jegyeztek: A hitelszövetkezet 100000 kor. — a község 15000 kor. — *Helló* János 11300 kor. — *Helló* József 7400 kor. — *Csolsch* Miksa és *Reichmann* Sámuel 5000 koronát.

Vizsgai jutalom. Gömörmegye lelkes, ügybuzgó kir. tanfelügyelője szem előtt tartva és méltányolva azon fontos nemzeti kulturális érdekeket, amelyek a tiszolczi áll. iskola hivatásához és működéséhez fűződnek, ez intézet két olyan IV. o. növendékének juttatta ez alkalommal az *Abonyi* Pál-féle 10—10 koronás ösztöndíjat, akik az édes hazánk nyelvének elsajátításában legnagyobb szorgalmat fejtették ki, s máskülönben is jó viseletükkel és szorgalmukkal ezt kiérdemelték. E jutalmat f. hó 5-én — az évvizsgáló vizsgák megtartása után — adta át *Kamm* Ede g. elnök szép, buzdító beszéd kíséretében — a vendégek, a tantestület tagjai és az összes tanulók jelenlétében — *Kolmacska* Anna és *Hudecz* Pál IV. o. tanulóknak. Az áll. iskola gondnoksága és tantestülete csakis kedves kötelességet teljesít, midőn e szép cselekedetért és adományért úgy meggyőnk derék kir. tanfelügyelőjének, miként a mélyentisztelt adományozónak ez uton is leghálásabb köszönetét fejezi ki.

Érettségi vizsgák. A múlt héten hétfőn, kedden és szerdán folyt a rendes évvégi érettségi a helybeli főgimnáziumban. Az elnöki tisztelet *Hüvössy* Lajos felsőpokorágyi ev. lelkész töltötte be, a kormányt dr. *Obál* Béla eperjesi theologiai tanár képviselte, igazgatótanács képviselője *Simon* Mihály rimaszombati ref. lelkész volt. Összesen 20 tanuló állott a bizottság előtt s egy még egy tárgyból tett kiegészítő érettségi. Jeles érett lett 2: *Grosinger* René és *Krausz* Elza, jól érett: 9, egyszerűen érett: 8, egy tárgyból javítóra megy 1 tanuló. A rendes érettségén kívül még egy érettségi lesz junius 25-én, a mikor a hadbavonultak tanfolyama befejeződik a főgimnáziumban.

Részvét-köszönet.

Mindazoknak, akik Istenben megboldogult felejtetlen édes jó férjem elhunytá alkalmából szeretetteljes részvétüknek nyilvánításával felkeresni s végtisztességem megjelenni szivesek voltak s ezáltal mérhetetlen fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ez uton — gyermekeim s az égé z gyászoló család nevében is — hálás köszönetemet fejezem ki

Rimaszombatban, 1916. junius hó 9-én

özv. dr. *Löcherer* Tamásné.

Évvizsgáló vizsgák. A helybeli áll. elemi fiú és leányiskolákban az évvizsgáló vizsgák junius hó 19—24-ig tartanak.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetlen, áldott jó feleségem, illetve gyermekeim édes anyja elhunytá alkalmából fájdalommat és végtisztességünket átérezve, velünk éreztek, vigasztalni igyekeztek, valamint azoknak is, kik végtisztességem jelen voltak, ez uton mondunk őszinte, hálás köszönetet. — Rimaszombat, 1916. junius 8. *Varga* Lajos és gyermekei.

A nyomorék gyermekek otthonában az évvizsgáló vizsga folyó hó 17-én, szombaton délelőtt 10 órakor lesz.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok és ismerősök, akik felejtetlen kedves gyermekeink: *Irma* és *Lajos*nak elhunytával úgy levélben, mint szóval fájdalommat részvétükkel enyhíteni kívánták, ezuttal mondunk hálás köszönetet. Rimaszombat, 1915. junius hó.

Kálmán János és neje.

Koszorúmegváltások. *Varga* Lajosné elhunytá alkalmából lapunk kiadóhivatalához *Gömöri* Zoltán, a „Rozsnyói Híradó” kiadó-tulajdonosa 20 koronát adott át; ebből 10—10 korona a Fehérkereszt-egylet és a hadiárvák céljaira fordítandó.

Ugyanezen alkalomból *Varga* Lajos és családja 60 koronát küldött szerkesztőségünkhöz koszorúmegváltás czimén a hadiárvák részére. Az összeget a vármegyei központi segélybizottság pénztáránál befizették.

Ugyanezen alkalomból koszorúmegváltás czimén özv. *Szabó* Istvánné és *Varga* István szintén 10—10 koronát adtak át a háboruban elesett vitéz katonáink özvegyei segélyalapja javára. Rendelkezési helyükre juttattuk.

Koszorúmegváltások. Dr. *Löcherer* Tamás elhalálozása alkalmából a Gömörvármegyei Fehér-Kereszt Egyesület nyomorék gyermekek otthona javára koszorúmegváltás czimén a következő jótékony adományok érkeztek: dr. *Kármán* Aladár és neje 50, *Sütő* István maga és anyósa özv. br. *Fischer* Arnoldné nevében 20 koronát. Hálás köszönettel nyugtáztatik.

Köszönetnyilvánítások és nyugtázások. A vármegyei központi segélybizottság pénztára a következő jótékony adományok átvételét ismeri el és nyugtázza köszönettel: *Varga* Lajos és neje a hadiárvák javára 60 kor. *Koszoru* megváltás czimén, özv. *Szabó* Istvánné és *Varga* István 10—10 kor. koszorúmegváltás czimén a katonák özvegyei javára. A Gömörvármegyei Fehér-Kereszt Egyesület hadiárva alapja javára *Gömöri* Zoltán 20 koronás adományát hálás köszönettel nyugtázza az elnökség.

Adományok. A „Vörös kereszt” egyesület céljaira újabban a következő szives pénzadományokat vettük:

Lászik András (Bugyikfala) 2160 kor. N. N. 3 kor. *Lendvai* Pál (Szabadka pusztá) 20 kor. *Förster* Imre (Békés) 20 kor. *Serkei* körjegyzőség gyűjtése 10 korona. — Hálás köszönettel nyugtázza az elnökség.

„A Társaság.” *Görgei* Artur emlékének áldoz „A Társaság” mult heti száma. Ábrányi Emil „A Tábarnok” című gyönyörű költeményét *Moldován* Béla festőművész szép rajza illusztrálja, mely a magyar szabadságharcz diadalmát fővezérének életének utolsó napján örökíti meg frappáns hasonlatossággal. Czikket *Körmeny* Viktor írt a nagy halotról. *Apponyi* Albert grófról hetvenedik születésnapja alkalmából *Dobay* István emlékezik meg illő keretben. — A „Társaság” előfizetési díja egész évre 18 korona, félévre 10 korona.

CSARNOK.

Végrendelet.

Hogyha kivik ül a háztetőnkre
S a küszöb előtt gödröt ás az eb
És az ablakot álmos éjfelen
Mekopogtatják láthatlan kezek:
Kik felriadtok a titkos jelen,
Jertek lefogni két fáradt szemem.

S ágyazzatok meg új nyugágyamat
De ne cifrázza semmi cifra föl.
Elég lesz nekem, dajkáló ölen,
Ha elringat az édes anyaföld.
Mint kimult hajóst kint a tengeren,
Temessetek el dísz- és jeltelen.

Temessetek a koldusok közé,
Mert gyűlölöm a cifra sírokat,
Miknek rejteke rút hivalkodást
S emberi dölyföt ott is befogad.
Hol a gazdagság s arany gögje til
S gránit díszleg érdemetlenül.

A kórházi sír jó hely lesz nekem.
Legalább lesznek jó szomszédaim:
Bolond, koldus és költő úgy is egy,
Mi elválasztja, épen csak a czim,
És lent nem olyan, mint a sír felett
Az „egyenlőség” a fennhirdetett.

S ne állítsatok gránitot nekem,
Mit hazug érzés koszorúzna meg;
Fenyőből ácsolt tekete kereszt
Mélto gyászjele kín-életemnek,
Kereszt álljon őrt sirhantom felett
S írjátok reá: Élt, mert szenvedett.

Telek A. Sándor.

Hivatlan vendégek.

Már mindenki megkapta a részét. Némelyiknek dupla porció is kijárt, azért még mindig maradt a kondérban egy kis kávé s egy kis leves. Erre is akad vendég! Itt áncsorog már vagy nyolcz, kis apró mooskos, éhes gyerek.

A front éhes kis gyermekei ezek. Otthon nem igen van nekik mit enni. Eldobott katona holmikkból áll az öltözetük. Mindeniknek van eszajkája, ha mindjárt muszka is, melyet kezükben szorongatva nézik végig, hogy hogy is kapnak enni a katonabácsik. Ha tiszt közeledik, gyorsan elillannak. A közelben cibujnak, s onnét nézik a történendőket. Mikor vége az ebéd-kiosztásnak, sompolyogva előjönnek. Szégyenkezve szemlélődnek, figyelnek. A kis leányok szégyenlősebbek. Hátuk mögé rejtik a eszajkát, s úgy oldalognak, huzódoznak s egymást biztatgatják.

Kezervesen pislantgatnak az öreg szakács jószágos arczára! Várakozó álláspotra helyezkednek.

A szakács úgy tesz, mintha nem is venné észre őket. Főlemeli a kondér tetejét s egyetkettőt üt a kondérra kanálával, annak tenekét vizsgálva. A gyerekek izgatottan nézik s kis éhes szájukban a tiszta nyál megered. Végre a szakács megszánja őket s egyetlen „poty” szavára fut köré a sok csepség. Kíváncsi tekintetüket a kondérba szegzik. Tolonganak, míg a jó öreg szakács közöttük rendet nem teremt. Szép sorjában kiosztja őket.

— S míg a szakács osztja a maradékot, ezek féltékenyen tekintgetnek egymásra. Hátha valamelyik többet kap mint ő?!

A kiosztás után örömben szinte támoalgva viszik a félig telt eszajkákat. Mind hozzáát a leves szűrőcsöléséhez. Nem kell hozzá kanál. Jóízűen fogyasztják a sűrű gersli-levest ezek a kis gatyás, trikós, mezitlábos, sátorlappszoknyás, katonasapkás csöppségek.

Szegény kis hivatlanok! — Milyen jó is, hogy valaki megszánt benneteket!

Palugyay János.

Állatvásár városunkban. A folyó hó 14-én tartandó hónapos vásárra Rimaszombatba mindenféle állat felhajtható.

Apolló-színház. Az állandó mozgóképszínházban szerdán érdekesítő detektívdrámában gyönyörködtünk. Szombaton délután az Apolló-színház derék tulajdonosa most is hetenként díjtalan előadást tart a Vöröskereszt kórházban lévő sebesült és beteg katonák részére. Mondani sem kell, hogy ezen jótékony előadások minden héten élénk látogatottságnak örvendenek. Most szombaton és vasárnap pünkösdi előadások változatos, ügyesen összeállított programmal tartatnak.

50 K jutalmat

fizetek annak, aki az 1827—1830. évek között r. kath. vallásban született **Czóbel Antalnak** az Antal fiának keresztlevelét megküldi. **Magasházy Miskolcz, Vármegyeház.**

Ajánlkozás cséplésre.

A budapesti m. kir. állami felső ipariskolának II. ik. évfolyamát végzett a lokomobil és cséplőgép kezelői vizsgával rendelkező növendéke ajánlkozik a cséplési idenyre bármilyen rendszerű gőzgéphez, esetleg motorhoz — Szíves megkeresések **Korent Vilmoshoz** Rimaszombatba intézendők. 12

Birtokbérlet.

Naprágy, Hubó, Széki-pusztá és keleméri birtokait ez év október havától bérb. adja

HANVAY LÁSZLÓ, CSÍZ.

4-4

Meghívó.

A Rimaszombati Konzervgyár Részvénytársaság

folyó hó 30-án délután 4 órakor a Rimaszombati Takarékp. tanácsstermben tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre felhivatnak a t. részvényesek, hogy minél nagyobb számban megjelenjenek szíveskedjenek.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és a mérleg megállapítása.
  2. Határozat a nyereség felosztására nézve.
  3. A sorrend szerint kilépő igazgatósági tagok helyeinek betöltése.
  4. Egy igazgatósági tag választása.
  5. Esetleges egyéb indítványok.
- Rimaszombat, 1916. június 11-én.

Az igazgatóság.

A mérleg a hivatalos órák alatt a Rimaszombati Takarékpénztár és konzervgyár helyiségében megtekinthető.

Kiadó lakás

A Forgách utcában levő Gaskó ház, melyben 4 szoba s mellékhelyiségek vannak **kiadó, esetleg eladó.** — Ugyanott több háziútör és eszköz eladó. — A ház bérletére vagy eladására nézve tájékoztatást ad
1—* **Matolesy Pál,** gyám.

FÜRDŐ MEGNYITÁS.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy gépe-
:: szem bevonulása miatt a ::

várgedei fürdőt

csak Pünkösöd első napján
(vasárnap) június hó 11-én

:: :: nyitom meg. :: ::

KOHN ALBERT, fürdőtulajdonos.

Elsőrendű

arató- és kaszálógépeket

— mig a készlet tart —

azonnal szállít

Hercz Jenő

GÉPGYÁRA MISKOLCZ.

Elsőrendű gépolaj, gépkenőcs és
műszaki cikkek állandóan
raktáron vannak.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

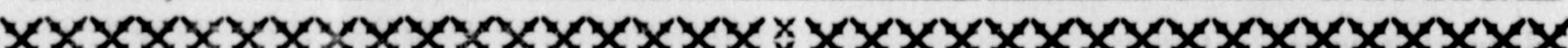
a kiadóhivatal

Tompa-utcza 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

GÉPTULAJDONOSOK és GAZDÁK

figyelmét felhívjuk, hogy javításra szoruló gépjeiket mielőbb gépgyárunkba beküldeni szíveskedjenek, hogy a munkáshiányra való tekintettel azokat kellő időben eszközölhessük. — Előnyös árban ajánlunk **benzin- és nyersolaj motorokat, cséplőket, kazalozókat és szállópréseket,** ugyancsak egy használt teljesen kijavított hat ló-
erejű Máv. gőzcséplőkészletet.

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-T. Gépgyára.

56

Az Augusztai Gyorssegély-alap Hadbiztosítási Osztálya.

A hadbavonuló katonáknak — ki életét kész feláldozni a hazáért — csak egy bánata van: hogy halála esetén hátramaradt családjára nyomorba jut. Az „Augusztai Gyorssegély Alap” hozza meg itt a segítyt. **Minden hadbavonult biztosítható** csekély díjért úgy, hogy halála esetén családjára nagy összeget kap készpénzben. A népfelkelő családjára például **45 koronáért 1000 koronát kap.** — Nincs orvosi vizsgálat, nincs lótas futás, nincs irka firka, nincs utánfizetés. — A hadbavonult távollétében is meglehet kötni a biztosítást. — Bárki biztosíthat bárkit. Aki a csekély biztosítási díjat lefizette, az a biztosított hadbavonult halála után azonnal megkapja minden levonás nélkül a biztosított összeget. A biztosítási díjat részletekben is lehet törleszteni. A biztosítás egy egész esztendőre érvényes, egy év múlva a biztosítás újból megújítható.

Számtalan családot mentett már meg ez a biztosítás a kétségbeeséstől, számtalan családnak nyújtott már *kenyeret és megélhetést.*

A díjtételek:

1. Aktív, valamint tartalékos katonák biztosítási díja 7%, azaz **100 K** után **7 K.**
2. Ugyanezek, ha katonarvosok, egészségügyi vagy train-esapatokhoz vannak beosztva $5\frac{1}{2}\%$, azaz **100 K** után **5.50 K.**
3. Népfelkelők biztosítási díja $4\frac{1}{2}\%$, azaz **100 K** után **4.50 K.**

Népfelkelő mindenki, aki a 32-ik évét betöltötte, továbbá népfelkelő 32 éven alul az a katoná, aki a háboru kezdete óta lett besorozva. Ezzel együtt a háboru kezdete óta besorozott 18—21 évesek is, a biztosítás szempontjából népfelkelőknek tekintetnek.

Hadifoglyok tekintet nélkül korra és rangra 7% ot, azaz **100 K** után **7—K** át fizetnek.

Hadimunkások biztosítási díja $4\frac{1}{2}\%$, azaz **100 K** után **4.50 K.**

Biztosítást egy személyre 40000 korona erejéig vállalunk.

A hadbiztosítás általános feltételei:

A biztosítás teljes mértékben érvényes akkor is, ha a biztosított fél halála a háboruban szenvedett sérülés folytán következik be. A biztosított összeg a haláleset bekövetkeztéről szóló hivatalos bizonyíték bemutatása vagy a hivatalos holtánnyilváníítás után három hónapon belül a társaság budapesti igazgatóságánál fizetetik ki.

A biztosított összeg kifizetésére való igény legkésőbb annak a naptári évnek végétől számított 5 éven belül érvényesíthető, amelyben ezen kötvény kiállított, máskülönben az igény elenyészik.

Az eddig kötött hadbiztosítások összege 18 millió K

Felvilágosítással szolgál Rimaszombaton:

Angyal István, városi jegyző,
az Augusztai Gyorssegély-alap rimaszombati
vezérképviselője.